

Landprofil **TYSKLAND**

September 2024



SOFF
Säkerhets- och
försvarsföretagen

TYSKLAND SOM FÖRSVARSMARKNAD OCH SAMARBETS LAND



TYSKLAND

TYSKLAND OCH MARKNADEN

Förbundsrepubliken Tyskland är en federal stat bestående av 16 delstater, så kallade Länder. Förbundsländerna har en hög grad av självständighet men frågor som rör bland annat utrikes- och försvarspolitik hanteras på federal nivå. Landets leds av en förbundskansler som har den exekutiva makten. Sedan slutet av 2021 innehas posten av Olaf Scholz (SPD), vars regering består av socialdemokratiska SPD, De gröna samt det liberala FDP. Västtyskland var en de grundande staterna i EU och blev medlemmar i Nato 1955. Det var även samma år som landets försvarsmakt Bundeswehr skapades. De väpnade styrkornas roll har sedan dess i huvudsak varit inriktade på försvar av landets egna territorium, snarare än utrikes intervention och internationella insatser. Pacifismen är, som en konsekvens av landets roll i andra världskriget, allt vidare stark påtaglig i det tyska samhället. Därav föreligger också stora formella och informella begränsningar kring hur landets försvarsmakt kan användas. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina 2022 har dock utmanat denna hållning, och stora doktrinära och strategiska förändringar är såväl aviserade som väntade framgent.

Den tyska försvarsmakten, Bundeswehr, präglas idag av märkbara strukturella och organisatoriska problem. Med sina 260 000 i personalstyrka är man på pappret Europas andra största styrka (exklusive Ryssland). Detta är dock ingenting som gäller i praktiken med avseende på styrkornas funktionalitet. Som exempel därom återfinns en ständig brist på utrustning och ammunition, samtidigt som den moderna utrustning som väl finns ofta går sönder och inte är tillgänglig för användning. De mest basala bristerna omfattar även sådant som brister av modern kommunikationsförmåga och logistiska svårigheter med att kunna transportera soldater och utrustning. Vidare saknar flygvapnet bestyckning liksom luftförsvaret saknar missiler.

Bundeswehr mäter materiel enligt begreppen tillgänglighet respektive operationalitet. Den materiel som finns på pappret är således inte alltid tillgänglig, och av den materiel som anses vara tillgänglig är inte heller all den materielen operationell. Detta kan exemplifieras med stridsvagnen Leopard 2. I början av 2023 hade Tyskland 300 st varav enbart 2/3 var tillgängliga. Av dessa vara inte i sin tur endast 60% operationella. Detta är representativt för statusen kring flera materielsystem i Bundeswehr, såväl stora som små. För vidare information om Bundeswehrs organisatoriska problem, [läs här](#).

I juni 2023 antog förbundsregeringen en ny nationell säkerhetsstrategi. Detta är också första gången i förbundsrepubliken historia som man tar ett samlat grepp kring säkerhetsbegreppet. Dessförinnan har tysk strategi till stor prägats av kortsiktiga intressen med stor ekonomisk hänsyn. Den försvarspolitiska inriktningen har å sin sida definierats utifrån ett White paper, som förbundsregeringen har uppdaterat efter behov, vilket senaste skedde 2016. Bundeswehr publicerar också ett eget dokument - Konzeption der Bundeswehr - vilket till stor del bygger på de målsättningar som har formulerats i White paper. Detta inbegriper även materiella satsningar.

I den nationella säkerhetsstrategin för 2023 lyfts att Tyskland, som Europas största land både till befolkning och ekonomi, har ett särskilt ansvar för kontinentens fred, säkerhet, välbefinnande och stabilitet. Det påtalas även att Tyskland befinner sig i mitten av ett säkerhetspolitiskt paradigmskifte; ett sk Zeitenwende. Inom ramen för detta kontext utgår strategin från tre centrala dimensioner; robusthet, resiliens samt hållbarhet. Det är i huvudsak den förstnämnda dimensionen som omfattar militära satsningar, och inom ramen för detta fastslås bland annat att Tyskland skall uppnå en försvarsbudget om 2% av BNP. Detta skall ske inom en flerårsperiod, vilket på kort sikt finansieras via en för ändamålet särskilt inrättad försvarsfond. Vidare lyfts särskilt investeringar inom skydd av kritisk infrastruktur

samt cyberförmågan fram. Därutöver är det anmärkningsvärt att strategin explicit framlägger målsättningen om att framtidens Bundeswehr skall vara en av Europas mest effektiva konventionella försvarsmakter. Detta utgör ett markant skifte och kommer också att kräva stora materiella investeringar.

Som komplement till den nationella säkerhetsstrategin presenterades nya försvarspolitiska riktlinjer under 2023. Det var första gången nya riktlinjer togs fram sedan 2011 och beskriver närmre den tyska försvarsmaktens (Bundeswehr) specifika roll i den bredare säkerhetsstrategin. Tyskland väljer hädanefter att fokusera på nationellt försvar snarare än internationella insatser, och satsar på ett starkt totalförsvar med en kompetent reservstyrka. En tysk stridsbrigad stationeras också permanent i Litauen som en del av Nato:s försvar vid dess östra gräns. Dessutom betonar man vikten av snabbare upphandling av försvarsmateriel, och ett fördjupat samarbete inom internationella rustningsprojekt inom främst Nato och EU. Man ämnar också utöka samverkan med civila leverantörer inom logistik och infrastruktur för att ytterligare stärka Bundeswehrs kapacitet.

Mer läsning

[Strategy Paper of the Federal Government on Strengthening the Security and Defence Industry](#)

[German National Security Strategy 2023](#)

[Security policy documents – an overview](#)

[The Bundeswehr as a Customer](#)

[Germany – Country Commercial Guide](#)

[New Defence Policy Guidelines call for warfighting capability of the Bundeswehr](#)

FÖRSVARANSLAGETS UTVECKLING

Tysklands försvarsbudget har ökat succesivt under de senaste åren. Med start från år 2015 har Bundeswehrs anslag ökat från 34,4 miljarder dollar till omkring 61,9 miljarder euro år 2023. Som andel av BNP utgör detta en ökning från 1,14% till omkring 1,5%, vilket förväntas stiga till 1,7% under 2024. I samband med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i början av 2022 utlovade förbundskansler Olaf Scholz att man snarast möjligt skulle uppnå ett försvarsanslag som uppgår till 2% av BNP.

Till 2025 års budget sker ett tillskott på 1,2 miljarder euro från fjolåret, betydligt mindre än de 6,7 miljarder euro som försvarsminister Pistorius efterfrågat. Dessutom halveras stödet till Ukraina, ett tapp som Tyskland förväntar sig ska ersättas av ca 50 miljarder euro i frysta ryska tillgångar som beslagtogs av västerländska regeringar.

En särskilt inrättad försvarsfond på 100 miljarder dollar, vars primära syfte är att gå till anskaffning och uppgradering av materiel, ska tillskjuta en ansevärd summa till 2025 års budget i syfte att närma sig målet om utgifter på 2% av BNP. Till 2024 års budget tillkom nära 20 miljarder i tillskott från fonden. Fonden ska räcka till och med år 2027 och garantera den omdanade försvarssatsning Scholz utlovat. Kritiker menar dock att ansträngningen inte är tillräcklig och ställer sig frågande till huruvida Tyskland kan bibehålla satsningen efter att medlen i fonden är slut.

Mer läsning

[SIPRI Military Expenditure Database](#)

[German defence budget for 2025 'significantly' less than sought, minister says](#)

[Germany slashes Ukraine funding in savings push](#)

FÖRSVARSmateriel och investeringar

Pågående översyner

Tyskland står inför stora moderniseringsbehov av landets försvarsmateriel och flera planer för uppgradering och investering återfinns, enligt vad som definierats i Konzeption der Bundeswehr från 2018. Den ursprungliga planen utgick från år 2030 som slutår, men Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har påskyndat denna process. Idag är målsättningen en halverad anskaffnings- och moderniseringstid. I detta ingår exempelvis uppgradering av samtliga Leopardstridsvagnar till 2A7-konfigurationen. En vidare förteckning över de större uppköpen och uppgraderingarna går att [läsa om här](#).

Konzeption der Bundeswehr 2018 tar sikte på att senast år 2032 ha på plats åtta stycken fullt fungerande och utrustade brigader. Den tyska anskaffningsprocessen är i hög grad nationell och utan internationella aktörer, men landets program inom forskning och utveckling är desto mer bi- och multilateral. Trots de nationella investeringar som görs är det endast ca 40% procent av det nationellt producerade försvarsmaterielen som anskaffas av Bundeswehr. Tysklands försvarsindustri är därmed beroende av export för att kunna erbjuda konkurrenskraftiga produkter.

Program och satsningar

Tyskland har flera satsningar på innovation inom forskning, utveckling och teknik med fokus på bland annat autonoma system, förnybar energi, elektromobilitet, UUV, interaktivt kamouflage, radar och signaturkamouflage samt ledningssystem och skyddsteknologi mot IED. Dessa projekt leds av separata forskningsinstitut som dels är kopplade till Försvarsdepartementet, dels till Bundeswehrs egna universitet: Universität der Bundeswehr (UNIBW).

De större materielprojekten i Tyskland är som sagt inte nationella, utan bi- eller multilaterala. Även inom forskning och utveckling samarbetar man med andra länder. Särskilt noterbart är Aachenfördraget från 2019 mellan Tyskland och Frankrike, vilket är ett vänskapsfördrag avseende bland annat fördjupat samarbete kring försvars- och vapen- exportfrågor. Samarbetet syftar till att ta fram gemensamma utvecklingsprogram inom dessa områden.

Vidare samarbetar Tyskland med flera aktörer inom ramen för olika försvarsmaterielprojekt. Till dessa hör bland annat program som Future Combat Air System (FCAS), Eurodrone, Main Ground Combat System och uppgradering av Tiger- attackhelikoptern. Det är därutöver troligt att Tyskland, som framträdande försvarsaktör inom EU och Europa, förväntas att delta i än fler projekt inom ramen för European Defence Fund (EDF), vars storlek och tillkommande projekt befinner sig i succesiv tillväxt. Tyskland är också medlemmar i OCCAR, Organisation for Joint Armament Co-operation. Det bör avslutningsvis nämnas att de aviserade markanta tillskottsökningarna på sikt torde ge potential till fler större och gemensamma europeiska materielprojekt.

Mer läsning:

[Hemsida för Federal Office for Equipment, Information Technology and Use of the Bundeswehr \(BAAINBw\)](#)

[Aachen Treaty från 2019](#)

[Bundeswehrs hemsida med mer information och relevanta länkar angående anskaffningsprocesser och regler](#)

[Hemsida för Universität der Bundeswehr](#)

ÖVRIGT

Försvarsinnovation och samarbete med Sverige

I maj 2024 undertecknade Sverige och Tyskland ett strategiskt innovationspartnerskap som bland annat har fokus på områdena försvar, säkerhet och rymdfrågor. Avtalet stipulerar även att "Sweden has committed itself to join the Agreement concerning export controls in the field of defence", dvs det så kallade Aachen-samarbetet inom exportkontroll för att underlätta samarbeten mellan deltagande länder.

[Joint Declaration of Intent on a Strategic Innovation partnership](#)

Federation of German Security and Defence Industries (BDSV)

BDSV är SOFF:s systerförening i Tyskland. Organisationen representerar totalt 221 företag, vilka består av såväl globala sådana, liksom SMFs. För mer information om [BDSV, läs här](#). SOFF arrangerar bl.a. [Försvarsmarknadsdagar](#) med BDSV - närmast den 22-24 januari 2024.

Den tyska försvarsindustrin, utifrån landets ekonomiska, politiska och befolkningsmässiga storlek är ledande inom ramen för materielsamarbeten inom Europeiska unionen. Med detta i åtanke har BDSV släppt ett eget Position Paper som kommenterar och analyserar den Europeiska kommissionens Defence Action Plan. Vid intresse återfinns nämnda dokumentet här: [BDSV Position Paper on the European Commission's Defence Action Plan](#).

Offset

Tyskland har ingen officiell policy för offset.

Relevanta aktiviteter

[18 november 2024 Tysk-svenskt forum för företag inom civila säkerhetsteknologier och tjänster](#)

[19-20 november 2024 Berlin Security Conference](#)

[10-14 juni 2026 ILA Berlin Air Show](#)

MEDLEMSNYHETER TYSKLAND

[2024-03-26 Saab får order på sensorsystemet Arexis till Tysklands Eurofighter](#)

[2021-12-13 Saab blir helägare av Saab Digital Air Traffic Solutions](#)

[2021-07-30 Saab får beställning gällande modernisering av tyska marinen F123-fregatter](#)

[2020-09-11 Saab får order på sjömålsrobot från Tyskland](#)

[2019-12-02 Saab tecknar kontrakt gällande tyskt träningscenter GÜZ](#)

[2019-09-04 BAE Systems marinpjäs 57 Mk3 order till Tyskland](#)

[2019-06-28 Saab Digital Air Traffic Solutions får NATO-order](#)

MEDLEMSFÖRETAG MED INTRESSE FÖR TYSKA MARKNADEN

(REDOVISAS SEPARAT TILL MYNDIGHETER)



TYSKLAND